

Geologia Dynamiczna ćwiczenia 1

11.10.2022

1 Budowa Ziemi

- Jądro wewnętrzne (Stałe)
- Jądro zewnętrzne (Ciekłe)
- Płaszcz górny
- Płaszcz dolny
- Moho (Granica między skorupą a płaszczem)
- Skorupa
  - Kontynentalna - Głównie Granity, Gneissy
  - Oceaniczna - Głównie skały magmowe tj. Gabro, Bazalt. Jest o wiele cieńsza

Gabro - Powstaje w wyniku krystalizacji magmy bazaltowej na dnie morskim

2 Litosfera

Litosfera - zewnętrzna, sztywna powłoka Ziemi, składa się z skorupy ziemskiej i fragmentu górnego płaszcza do Astenosfery (Uplastycznionej części litosfery)

3 Skład chemiczny skorupy Ziemskiej

- O (Tlen) - 45% (!)
- Si (Krzem) - 28% (!)
- Al (Glin) - 8% (!)
- Fe (Żelazo) - 5%
- Ca (Wapń) - 4%
- Na (Sód) - 3%
- K (Potas) - 3%
- Mg (Magnez) - 2%
- Inne - 2%

4 Mineral, Definicje

Minerał - pierwiastek chemiczny lub związek chemiczny powstały w przyrodzie w wyniku naturalnych procesów geologicznych lub kosmologicznych, o określonym składzie chemicznym i właściwościach chemicznych i fizycznych oraz strukturze krystalicznej.

Mineraloid - Naturalna Substancja niespełniająca definicji minerału, ale będąca przedmiotem zainteresowania geologów tj. Bursztyn, Opal, Węgiel

Minerał Skałotwórczy - Minerał odgrywający znaczącą rolę w budowie skał

Skały Monomineralne - Skały zbudowane z jednego minerału tj. Sól kamienna, Kwarcyt, Marmur

Skały Polimineralne - Skały zbudowane z wielu minerałów tj. Granit

5 Ciało Krystaliczne

Ciało Krystaliczne - Ciało stałe o uporządkowanej budowie wewnętrznej

- **Monokryształ** tz. Kryształ - Uporządkowanie obejmuje całe ciało (Jeden Kryształ)
- **Polikryształ** - uporządkowanie obejmuje fragmenty ciała (Kilka wrośniętych kryształów)
- **Fenokryształ** - Duże, ładnie wykształcone kryształy, większe od tła skalnego

6 Procentowy udział głównych grup minerałów w budowie skorupy Ziemskiej

- Skalenie 51%
- Kwarc - 12%
- Pirokseny
- Miki (Łyszcзки)
- Amfibole
- Ilaste
- Oliwiny
- Inne

Skalenie - Plagioklasy i Ortoklasy

7 Klasyfikacja Krystalochemiczna Mineralów

1 Pierwiastki Rodzime - naturalnie występujące pierwiastki i ich stopy

- Au (Złoto)
- S (Siarka rodzima)
- C (Diament)
- C (Grafit)

2 Siarczki - Związki zawierające SO_2

- Chalkopiryt $CuFeS_2$ (Siarczek miedzi i żelaza)
- Glena PbS (Siarczek ołowiu)
- Sfaleryt ZnS (Siarczek cynku)
- Piryt FeS_2 (Siarczek żelaza)
- Markasyt FeS_2

3 Halogenki - Beztlenowe związki L, Br, J, F

- Halit $NaCl$
- Fluoryt CaF_2

4 Tlenki i Wodorotlenki - Związki O^{-2} i grupa hydroksylowa OH^{-}

- Korund Al_2O_3
- Hematyt Fe_2O_3
- Magnetyt Fe_2O_3
- Goethyt $FeOOH$ (Tleno wodorotlenek żelaza)
- Lód
- Tlenki manganu (Dendryty)

5 Węglany - Związki zawierające CO_3^{2-}

- Dolomit $CaMg[CO_3]_2$ (Węglan wapnia i magnezu)
- Magnezyt $MgCO_3$
- Aragonit $CaCO_3$
- Kalcyt $CaCO_3$

6 Siarczany - Związki zawierające SO_4^{2-}

- Baryt $BaSO_4$
- Anhydryt $CaSO_4$ (Siarczan Wapnia)
- Gips $CaSO_4 + 2H_2O$ (Uwodniony Siarczan Wapnia)

7 Fosforany - Związki zawierające PO_4^{3-}

- Apatyt $Ca_5F(PO_4)_3$

8 Krzemiany i Glinokrzemiany

8 Polimorfizm

Polimorfizm - Zdolność substancji chemicznej do tworzenia dwóch lub więcej minerałów o różnych właściwościach fizycznych
np. Grafit (C) i Diament (C)